

SCAR – Scientific Committee for Antarctic Research Statusrapport 13 MAR 2014

Den danske nationalkomite for antarktisk forskning (SCAR national committee) blev dannet i 2009 som en fortsættelse af den danske IPY (International Polar Year) komite. SCAR komiteen mødes en gang årligt og har som primær opgave at koordinere og synliggøre danske forskningsaktiviteter i Antarktis, facilitere nye projekter og internationale samarbejder vedr. Antarktis, samt deltage som dansk repræsentant i SCAR samarbejdet, som er formaliseret og relativt politisk forskningsorgan under ICSU, dannet 1957 som konsekvens af den internationale Antarktis Traktat. Der foregår derfor også et samarbejde med Udenrigsministeriet omkring information og dialog vedr. de traktatmæssige opgaver, samt omkring en fremtidig ratifikation af Miljøprotokollen, så Danmark formelt kan udføre selvstændige forskningsprojekter i Antarktis. Nationalkomiteen koordinerer dansk deltagelse i de internationale SCAR møder, som foregår med 2-årige intervaller, og reelt koordinerer de internationale samarbejdsrelationer i Antarktis. Næste møde foregår August 2013 i Auckland, New Zealand.

Det formelle danske arbejde i relation til SCAR skal ses i lyset af

1. Danmark ratificerede Antarktiske Traktat 1965 .. sikrer Antarktis samarbejde, forskning, ikke-militarisering og sætter territorielle krav i bero
2. Miljøkonventionen ("Madridprotokollen") ikke ratificeret .. betyder Danmark må ikke lave selvstændige forskningsprojekter, men skal miljøgodkendes via andre landes programmer.
3. Danmark tilmeldt SCAR (Scientific Committee on Antarctic Research) som Associate Member 2006 ... Associate member betyder "emerging Antarctic program" og giver ikke stemmeret. SCAR samarbejdet er reguleret i traktaten og SCAR er således ikke en NGO, og har betydelig indflydelse på beslutninger, f.eks. vedr. Miljøregler.
NB: Danmark har **ikke** betalt sit kontingent til SCAR 2012 og 2013.

Den danske SCAR nationalkomite består primo 2013 af følgende medlemmer:

Professor *Rene Forsberg*, Institut for Rumforskning og Teknologi, DTU-Space (formand)
Professor *Dorthe-Dahl Jensen*, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
Seniorforsker *Leif Toudal Pedersen*, Danmarks Meteorologiske Institut
Professor *Hans Ramløv*, Roskilde Universitetscenter
Seniorforsker *Jonas Teilmann*, institut for Bioscience, Århus Universitet
Seniorforsker *Henning Haack*, Statens Naturvidenskabelige Museer, Kbh. Universitet
Lektor *Jørgen Dall*, DTU-Space

Seneste møde i nationalkomiteen blev afholdt 17/6 2013 på DTU-Space.

Nationalkomiteen diskuterede bl.a. status for danske projekter i Antarktis, samt fremtidig forskningsstrategi i Antarktis i forbindelse med SCAR's initiativ "horizonscanning", en proces omkring visioner og strategi for de kommende 20 års Antarktis forskning, som skal ende i et internationalt "white paper".

Hvorfor dansk forskning i Antarktis?:

- *Know-how fra Arktis efterspurgt i Antarktis (f.eks. radarteologi, isboring, biologi ..)*
- *Interesse fra nationale Antarktiske programmer at danske forskere deltager*
- *Øget interesse for Antarktiske forskere i Arktisk forskning (f.eks. Chile, BAS), invitationer til danske forskere som led i udveksling*
- *Klimalændringer (den Antarktiske iskappe påvirker havniveau mere end Grønland)*
- *Astronomi*
- *Rumforskning og satellitvalidering (ESA/NASA)*
- *Politisk synlighed, analog til SCAR samarbejde foreslået i Arktis af NGO-grupper*

Nationalkomiteen finder derfor at der er god basis for et intensiveret dansk forskningsarbejde i Antarktis, et samarbejde som bl.a. kunne udnytte faciliteter i tæt samarbejde med andre lande, først og fremmest UK (Rothera basen), Norge (Troll), Tyskland (Neumeyer) og USA (McMurdo).

Aktuelle danske projekter 2013:

DMI:

Klimaforskning, samarbejde med BAS. Deltagelse i "Antarctic Sea Ice Concentration ECVs" projekt under ESA's sea ice Climate Change Initiative. Rådgivning af Royal Arctic Lines skibe omkring isforhold ved Antarktis. Deltagelse i britiske projekter fra Rothera (UK) stationen 2012/13 (deltagelse 2013/14 måtte udsættes)

DTU-Space:

Flybåren geofysik (Dronning Maud Land, med Norge, Argentina og UK), dækning af indre områder af Dronning Maud Land med grundlæggende tyngde, magnetiske og radar data (Jan/feb 2013).

Dome-C projekt omkring indsamling af radiometer og tyngdedata fra fly, til kalibrering af ESA's SMOS satellit (Jan 2013).

ESA Antarctica Climate Change Initiative project (sammen med UK, Tyskland, Østrig, USA – overvågning af iskappen med remote sensing data, og generel videreformidling af data).

Samarbejde med AWI omkring etablering af magnetisk referencestation på Neumeyer stationen.

KU (Glaciologi):

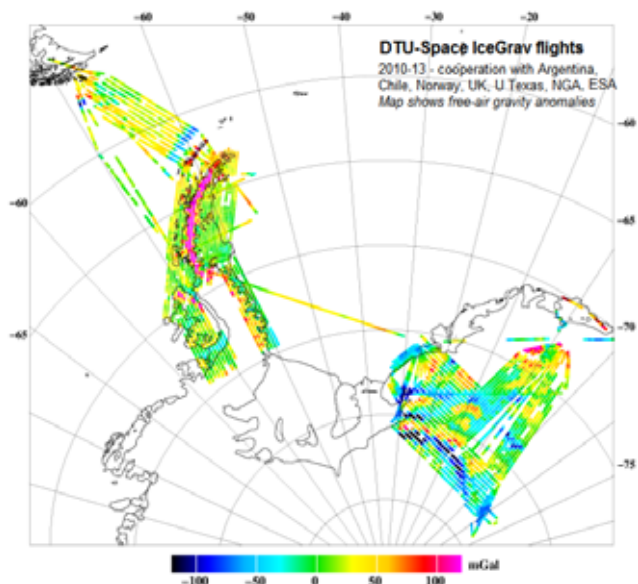
Aurora Basin Ice Sheet isboring – samarbejde med Australien. Deltagende danske forskere.

Arctic Research Center, Århus Universitet:

Invitationer fra Chile, Australien m.fl. om fælles projekter. Deltagelse i amerikanske og britiske projekter fra McMurdo og Rothera i de senere år.

Deltagelse i og rådgivning omkring turistaktiviteter, sydpolen (Frederik Poulsen)

Komiteen ikke bekendt med yderligere initiativer (initiativ til bedre kortlægning af danske aktiviteter er ønskeligt; tidligere FI Polardialogforum er nedlagt).

Luftbårne tyngdemålinger af DTU-Space, 2010-13

AWI DC3 på Dome C. DTU/ESA/AWI SMOS projekt, Jan 2013

Rene Forsberg, rf@space.dtu.dk
13-3-2014